

Raportul Comisiei CNATDCU

privind sesizarea înregistrată la UEFISCDI cu nr. 1404 din 13.06.2016
cu privire la existența unei situații de plagiat în teza de doctorat
"ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ"
susținută de dl Costel Florentin PANDELE în anul 2008 la
Universitatea Națională de Apărare "Carol I"

Comisia constituită de Consiliul General al CNATDCU în data de 14 septembrie 2016 în vederea analizei sesizării înregistrate la UEFISCDI cu nr. 1404 din 13.06.2016 privind existența unei situații de plagiat în teza de doctorat "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" susținută de dl Costel Florentin PANDELE la UNAP în data de 30.06.2008 a avut ca membri pe:

- Prof. univ. dr. Adrian Miroiu, SNSPA
- Prof. univ. dr. Marian Zulean, Universitatea din București,
- Cercetător științific gr. 2 Dr. Șerban Filip Cioculescu, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din București

Comisia își bazează analiza pe următoarele documente puse la dispoziție de MENCȘ:

- Sesizarea înregistrată la UEFISCDI cu nr. 1404 din 13.06.2016, precum și documentele la care se face referire în sesizare, la adresa <https://pressone.ro/doctor-pandele-primarul-din-voluntari-a-copiat-cel-putin-o-treime-din-teza-de-doctorat/>;
- Teza de doctorat "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" susținută de dl Costel Florentin PANDELE la UNAP în data de 30.06.2008;
- Carta Universității Naționale de Apărare "Carol I", aprobată de Senatul Universității Naționale de Apărare "Carol I" în data de 21.02.2007;
- Codul Etic al Universității Naționale de Apărare "Carol I", aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare în data de 30.11.2005;
- Dosarul de Doctorat nr. 729 al domnului PANDELE V. Florentin Costel de la Universitatea Națională de Apărare "Carol I";
- Hotărârea Comisiei de Etică a Universității Naționale de Apărare "Carol I" nr 2 din 11.07.2016;
- Informare la solicitarea MENCȘ nr. G2-612 din 13.07.2016;
- Propunerea Universității Naționale de Apărare "Carol I" la solicitarea MENCȘ nr. G2-612 din 13.07.2016;

- SEMPLAG – raport de similitudine din data de 15.07.2016 al tezei de doctorat "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" de dl Costel Florentin PANDELE;
- Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat în Universitatea Națională de Apărare "Carol I" în domeniul de studii "Științe militare", aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare "Carol I" în data de 28.10.2005;
- Raportul comun din al Comisiei de lucru privind analiza sesizării referitoare la presupusa existență a situației de plagiat în conținutul tezei de doctorat intitulată "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" elaborată de dl Pande V. Florentin Costel.
- PROCES-VERBAL al Comisiei de Științe Militare, Informații și Ordine Publică încheiat în data de 02.09.2016

De asemenea, Comisia a consultat RAPORTUL DE AUTOEVALUARE A I.O.S.U.D. UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”, aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, prin Hotărârea Senatului nr.107 din 27 iulie 2016, la adresa <http://www.unap.ro/ro/doctorat/docs/RAPORT%20DE%20AUTOEVALUARE%20SCOALA%20DOCTORALA.pdf>, accesat la 26 septembrie 2016. În acesta se afirmă că "până la momentul autoevaluării nu s-au înregistrat aspecte de conduită care să facă obiectul unor încălcări ale eticii științifice, profesionale și universitare" (p. 28).

Comisia a analizat elementele cuprinse în Sesizarea înregistrată la UEFISCDI cu nr. 1404 din 13.06.2016, precum și documentele la care se face referire în sesizare, la adresa <https://pressone.ro/doctor-pandele-primarul-din-voluntari-a-copiat-cel-putin-o-treime-din-teza-de-doctorat/>. Comisia a verificat dacă în teza dlui Pande sunt preluate texte, fără a se cita corect din următoarele trei lucrări:

- *Enciclopedia Uniunii Europene*, ed. a III-a, Editura Meronia, București, 2007, coordonator Luciana-Alexandra Ghica,
- *Strategia de Securitate Națională a României*, 2006 (disponibilă la adresa <http://old.presidency.ro/static/ordine/CSAT/SSNR.pdf>, accesată pe 26 septembrie 2016). Lucrarea a fost tipărită de către Președinția României în 2007, la C.N. "Imprimeria Națională" S.A.
- Roxana Munteanu: *Drept European. Evoluție - Instituții – Ordine juridică*, Editura Oscar Print, 1996.

Comisia a constatat următoarele:

În teza dlui Pandele ghilimelele nu sunt niciodată folosite pentru a indica faptul că un text este citat. Nu am găsit în toată teza nicio situație în care autorul să fi utilizat un text între ghilimele pentru a-și întemeia vreo susținere. Faptul că, în întreaga teză, nu sunt folosite ghilimele pentru a cita este relevant pentru toate observațiile de mai jos: dl Pandele preia în teză pasaje sau blocuri de text masive, fără a indica vreodată că e vorba de preluare cuvânt cu cuvânt; iar, în multe cazuri, acest lucru se face fără a indica locul de unde este făcută preluarea. În unele cazuri autorul folosește următorul procedeu: într-o notă de subsol menționează o lucrare,

indicând o pagină sau chiar mai multe pagini. Dar autorul preia cuvânt cu cuvânt pasaje din acea lucrare, fără a menționa că este vorba de un citat; or, această practică este de asemenea plagiat.

Plecând de la aceste cazuri, comisia consideră că teza dlui Pandelescu constituie un plagiat clar.

1. *Enciclopedia Uniunii Europene*, ed. a III-a, Editura Meronia, București, 2007, coordonator Luciana-Alexandra Ghica, este cartea menționată în sesizare din care au fost preluate texte masive, în capitolele întâi și doi, dar și în capitolul final, "Concluzii". Precizăm că în bibliografia finală a tezei nu apare cartea dnei Ghica, ceea ce - cuplat cu preluarea unor fragmente fără ghilimele din acest studiu - indică preluarea frauduloasă a unor fragmente de text.

Un prim aspect al sesizării este că "în primul capitol, de la pagina 56 și până la pagina 76 (20 pagini), dl. Pandelescu a copiat istoricul instituțiilor UE din *Enciclopedia Uniunii Europene*". Comisia a verificat și certifică faptul că de la pagina 56 la pagina 74 sunt preluate paragrafe identice, expuse în aceeași ordine, ca și în cartea *Enciclopedia Uniunii Europene*, paginile 50-69, iar paginile 74 și 75, respectiv capitolul 1.2.4 "Sistemul de competențe al UE" copiază paginile 109-110 din capitolul IV.2 al *Enciclopediei*. Există doar câteva modificări de semne de punctuație sau conjuncții, care nu alterează sensul preluărilor copy-paste.

Astfel, la pagina 56 din teză, dl. Pandelescu scrie: "În același timp, instituțiile Uniunii gestionează interdependența complexă dintre statele membre, dar fiind și ele, la rândul lor, dependente unele de altele. Aceste legături nu sunt însă de intensități similare în toate domeniile. Astfel, aproape toate structurile Uniunii Europene sunt implicate în procesul de consolidare a pieței unice, **în schimb**, interdependența instituțională se diminuează atunci când este vorba de coordonarea acțiunii externe a Uniunii prin intermediul Politicii Externe de Securitate Comună și al Politicii Europene de Securitate și Apărare sau de crearea spațiului de securitate, libertate și justiție, ambele domenii noi, unde cooperarea interguvernamentală joacă un rol decisiv." Contribuția domnului Pandelescu față de textul din *Enciclopedie* se manifestă prin înlocuirea semnului de punctuație "." (punctul, care încheie propoziția), cu o virgulă, unind cele 2 propoziții într-o frază mai lungă. Reformulări similare se găsesc la pagina 56, din teza domnului Pandelescu, unde este preluat întregul text de la pagina 51, din *Enciclopedie* înlocuind însă sintagme precum "în același timp" cu "de asemenea", sau (la pagina 59) cuvinte precum "totuși" pentru a introduce fraza care urmează.

Comisia e examinat cu atenție aspectele reclamate, referitoare la faptul că: "în cel de-al doilea capitol - referitor la integrarea României în UE, Florentin Pandelescu a copiat din aceeași Enciclopedie a Uniunii Europene, începând cu pagina 104 și până la pagina 116 (12 pagini)". În urma verificării rezultă că întregul capitol, cu titlul: "2.4.Integrarea României în Uniunea Europeană.Costuri și beneficii" (paginile 109-115 din teză), reprezintă o copiere tip copy-paste a capitolului "Costuri și beneficii ale integrării" (paginile 224-229) din cartea *Enciclopedia UE*.

De remarcat este faptul că afirmațiile despre perioada 2007-2009 sunt la timpul viitor, deși teza de doctorat a fost susținută în iunie 2008. Iată un exemplu, de la pagina 114: "Fondurile pe care le va primi România pentru agricultură în perioada 2007-2009 se ridică la aproximativ 4,7 md. Euro, orientate spre dezvoltare rurală și plăți directe."

Concluziile tezei de la pagina 177 și 178 sunt preluate, cu câteva reformulări din capitolul "Ce este Uniunea Europeană", paginile 25 și 26, din aceeași *Enciclopedie*.

2. Un alt document din care în sesizare se susține că dl Pandelescu a plagiat în teza sa este *Strategia de Securitate Națională a României*, 2006. Comisia a analizat acest aspect și a ajuns la următoarele concluzii:

La pp. 7 – 8 din teză sunt preluate fără a se face vreo referire bibliografică, pasaje integrale de la paginile 6, 11 din *Strategie*.

Ca și în celelalte situații, chiar dacă în teza de doctorat se găsește o notă de subsol care trimite la o pagină din *Strategia de Securitate Națională a României*, nu se menționează că e vorba de preluarea cuvânt cu cuvânt a unui text masiv. De exemplu, la pagina 140 se găsește o notă care trimite la p. 8 din *Strategie* (varianta print) sau p. 6 în textul electronic, consultat de noi. (În teză se face o mică schimbare, ideea de comunicare dintre civilizații fiind înlocuită cu aceea de "comuniune" între acestea.) La p. 142 același procedeu se aplică pentru a prelua din *Strategie* (de notat că autorul folosește a doua oară acest text; prima dată se întâmplase acest lucru la pp. 7 – 8 din teză). Fragmentul preluat de dl Pandelescu la pagina 142 din SSN (pag. 6) este unul masiv, de peste 30 de rânduri, fără citare cu ghilimele și cu modificarea doar a câtorva cuvinte. La paginile 143-144, capitolul 3.2.2, intitulat "Protejarea și promovarea valorilor", Comisia constată că dl Pandelescu a preluat din textul SSN (paginile 11-12) un fragment masiv, de circa 40 de rânduri, fără ghilimele și fără a cita în subsolul paginii sursa. Ceea ce constituie plagiat evident.

Comisia constată o similaritate între textele de la pagina 141 - 147 și 167- 174 cu textele *Strategiei de securitate națională (SSNR)*, paginile 8-9 și 17, 18, 29 și 36 din varianta print a SSNR, cu inversarea ordinii paragrafelor și câteva reformulări de cuvinte.

3. Un alt exemplu, menționat în sesizare, este acela al modului în care s-a preluat din cartea Roxanei Munteanu *Drept European. Evoluție - Instituții – Ordine juridică*, Editura Oscar Print, 1996. Astfel, la p. 21 din teză, dl Pandelescu dă ca notă de subsol: "Roxana Munteanu, Op.cit., p. 20-28". Dar această referință poate însemna doar că ideile respective se pot găsi în acel loc din cartea dnei Munteanu; însă nu e suficientă pentru a justifica preluarea în întregime, fără ghilimele, a unor pasaje (de ex. de la p. 27 – unde autorul chiar elimină ghilimelele folosite de autoare pentru a arăta că o anumită formulare nu îi aparține dânzei). La fel, la p. 23 se face trimitere corectă la p. 30 din cartea dnei Munteanu, dar fără a se pune textul utilizat între ghilimele. În acest fel nu este separată contribuția dlui Pandelescu de cea a autorului citat.

Note

1. O verificare realizată cu softul Turnitin (<http://turnitin.com/ro>), recunoscut prin *Ordinul MENCS nr. 3485/2016 în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările științifice*, ca soft oficial, considerat ca unul dintre cele mai performante softuri din lume, a oferit un Indice de similaritate de 44% din texte online, fiind excluse din acest indice textele preluate din *Enciclopedia UE*, aflata doar în format print. În formularea concluziilor sale Comisia nu a făcut însă apel la rezultatele acestei verificări, care nu a reprezentat obiectivul său și care nu ar fi afectat concluziile sale.
2. *Strategia de securitate națională a României (2006)* este un document strategic, adoptat de către CSAT prin Hotărârea nr 62 din 17 aprilie 2006. Președinția României a tipărit acest document, în 2007, la C.N. "Imprimeria Națională" S.A.

Concluzii

Teza prezentată de dl Costel Florentin Pandele în anul 2008 la UNAP în vederea obținerii titlului de doctor în științe militare include masiv texte elaborate de alți autori sau texte din documente oficiale care sunt integrate în cadrul ei, fără ca acestea să fie citate potrivit normelor academice: cel mai adesea textele sunt incluse fără a se indica sursa lor, iar, când aceasta e menționată, textele nu sunt integrate prin folosirea ghilimelelor, pentru a indica exact ce este preluat. Menționăm că aceste aspecte nu au fost sesizate în referatul de acceptare al conducătorului științific dl prof. univ. dr. Mihail Vasile Ozunu și nici în cele ale celorlalți membri ai comisiei doctorale.

Constatand aceste abateri grave de la etica actului de cercetare științifică, Comisia consideră că în teza dlui Costel Florentin Pandele există o situație clară de plagiat clar și masiv. Pe această bază Comisia propune retragerea titlului de doctor în științe militare dlui Pandele Florentin Costel.

Prof. univ. dr. Adrian Miroiu

Prof. univ. dr. Marian Zulean

Cercetător științific gr. 2 dr. Șerban Filip Cioculescu

Anexă

Cu privire la particularitățile domeniului de studii Științe militare.

Membrii Comisiei consideră că este de datoria lor să se delimiteze ferm de susținerile făcute în *Raportul comun* al Comisiei de lucru privind analiza sesizării referitoare la presupusa existență a situației de plagiat în conținutul tezei de doctorat intitulată "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" elaborată de dl Pandelescu V. Florentin Costel, după care domeniul de studii de doctorat Științe militare are o particularitate, de care ar trebui să se țină cont, anume faptul că "pentru respectarea normelor legale care guvernează acest vast domeniu, instituțiile din domeniu au elaborat tot felul de documente de natură tehnică, administrativă, de interpretare uniformă a legislației, proceduri de lucru, ordine, instrucțiuni, protocoale etc., care au caracter de documente administrative (deci nu sunt protejate de legislația în vigoare) și care sunt consultate și stau la baza tuturor lucrărilor științifice din domeniul de referință. Ca atare acestea pot fi utilizate de oricine fără a fi necesară parafrazarea sau citarea, având în vedere caracterul acestor tipuri de documente".

Membrii Comisiei consideră că aceste susțineri deturneză grav ideea de cercetare științifică în domeniul științelor sociale și denotă o inacceptabilă neînțelegere a naturii cercetării științifice. Membrii Comisiei accentuează că situația menționată nu este specifică domeniului științe militare, ci se găsește în orice domeniu de cercetare în care sunt studiate norme (precum științele administrative și științele politice), în general în cadrul științelor sociale din care fac parte și cele militare. Tocmai întrucât e vorba de norme, acte administrative, acestea trebuie citate cu cea mai mare atenție. De asemenea, membrii comisiei își exprimă puternicul dezacord cu imaginea asupra cercetării în domeniul științelor militare pe care aceste afirmații o propun: aceea că cercetarea are un caracter descriptiv, care nu pune probleme, nu tematizează și nu propune ipoteze de cercetare. Dimpotrivă, din faptul că cercetarea se bazează pe aspecte sociale complexe și evolutive, aceste documente administrative trebuie analizate critic, făcându-se întotdeauna apel la indicarea constantă a sursei cu note de subsol. Nu sunt de admis preluările de texte lungi de zeci de rânduri și nici măcar punerea ghilimelilor nu autorizează copierea unei pagini întregi.

În cazul particular al tezei de doctorat "ROMÂNIA ȘI NOILE PROVOCĂRI GENERATE DE INTEGRAREA EUROPEANĂ" elaborată de dl. Costel Florentin Pandelescu este evident vorba de o temă care se încadrează în domeniul științei politice și care ar fi trebuit elaborată conform standardelor din această știință și ar fi trebuit evaluată conform acestora. Este inacceptabil ca sub umbrela domeniului de studii "Științe militare" să se propună teze care vizează o tematică din cadrul altor științe sociale, dar care nu țin cont de teoriile și metodele din acestea și nu îndeplinesc exigențele unei lucrări științifice acceptabile în acestea.

Cu toate că în raportul Comisiei de Etică Universitară a UNAP care a analizat sesizarea depusă se recunoaște existența pasajelor preluate fără citare din Strategia de securitate națională (SSN) 2006, *Raportul comun* al Comisiei de lucru afirmă la pag. 4, pct.6, că „textul actului normativ nu este protejat de legea 8/1996 a drepturilor de autor și drepturilor conexe.” Considerăm că o asemenea interpretare deformează adevărul deoarece conținutul SSN aparține președintelui României, conform Legii CSAT nr. 415 din 27 iunie 2002, art.4 lit.a, alineatul 1. Nici dacă dl Pandelescu ar fi fost unul dintre autorii de facto ai textului el nu s-ar fi putut prevala de acest lucru spre a își însuși fragmente din el, fără citare și sursă. Prelucarea fără citare, însușirea ca

text propriu a unor fragmente din documente oficiale este în mod clar un act de plagiat. Chiar dacă „Strategia a fost invocată de șase ori”, după cum spune *Raportul* Comisiei de etică a UNAP, menționarea sporadică a *SSN* ca notă de subsol nu îi dădea dreptul doctorandului Pandelescu Florin să preia fragmente atât de masive și mai ales fără ghilimele.

Membrii Comisiei consideră că ideea susținută în *Raportul comun*, după care întrucât un document public nu e protejat de dreptul de autor atunci din acesta pot fi preluate fragmente fără a fi nevoie ca acestea să fie citate exprimă o gravă necunoaștere a naturii muncii de cercetare științifică. Inexistența protecției drepturilor de autor înseamnă că documentele respective pot fi reproduse, republicate etc. fără acordul autorității care le-a promovat; dar aceasta nu înseamnă că autorul unei lucrări științifice este exonerat de cerința de a indica precis sursa informațiilor sale. Membrii Comisia consideră că a accepta poziția formulată în *Raportul comun* ar reprezenta o foarte periculoasă deschidere către generalizarea unor practici care nu au nicio legătură cu cercetarea academic onestă, lipsită de impostură.